pهەرێمی کوردستان - عێراق
ئەنجومەنی نیشتمانیی
کوردستان - عێراق

ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستان - عێراق

پرۆتۆکۆلەکان

47

سالی/ 2008 – بەرگی چل و حەوت

چاپی یەکەم/ سالی 2008

پێڕیست

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (12) خولی دووەمی هەڵبژاردن – سێ شەممە 2008/4/29 ل5

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (13) خولی دووەمی هەڵبژاردن – چوار شەممە 2008/4/30 ل65

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (14) خولی دووەمی هەڵبژاردن – دوو شەممە 2008/5/5 ل171

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (15) خولی دووەمی هەڵبژاردن – سێ شەممە 2008/5/6 ل231

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (16) خولی دووەمی هەڵبژاردن – دوو شەممە 2008/5/12 ل275

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (17) خولی دووەمی هەڵبژاردن – سێ شەممە 2008/5/13 ل339

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (18) خولی دووەمی هەڵبژاردن – دوو شەممە 2008/5/19 ل431

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (19) خولی دووەمی هەڵبژاردن – سێ شەممە 2008/5/20 ل493

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (20) خولی دووەمی هەڵبژاردن – چوار شەممە 2008/5/26 ل499

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (21) خولی دووەمی هەڵبژاردن – دوو شەممە 2007/5/28 ل517

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی ژماره (14)

دوو شەممە رێكەوتی 2008/5/5

كاتــژمێر (11)ی ســەر لــە بــەیانی رۆژی دوو شــەممە رێكــەوتی 2008/5/5 ئەنجومــەنی نیشــتمانیی كوردستانی عێراق بە سەرۆكایەتی بەڕێز عدنان رشاد مفتی سـەرۆكی ئەنجومـەن, بـە ئامـادەبوونی بـەڕێز

محمد قادر عبدالله(د.كمال كەركووكى) جێگرى سەرۆك و, بەڕێز فرست أحمد عبدالله سكرتێرى ئەنجومەن, دانيشتنى ژمارە (14)ى خولى دووەم, ساڵى (2008) ى خۆى بەست.

بەرنامەى كار:

بەپێى حوكمەكانى بڕگە (1)ى ماددە (20) لە پێڕۆى ناوخۆى ژمارە (1)ى هەمواركراوى ساڵى 1992ى ئەنجومەنى نيشتمانيى كوردستانى عێراق, دەستەى سەرۆكايەتى ئەنجومەن بڕياردرا دانيشتنى ژمارەى (13)ى خولى دووەمى هەڵبژاردن لە كات (11)ى پێشنيوەڕۆى رۆژى دووشەممە رێكەوتى 2008/5/5 دا بەم شێوەيە بێت:

1- خوێندنەوەى يەكەمى پرۆژەى ياساى هەموار كردنى يەكەمى ياساى ژمارە (31)ى ساڵى 2007 ياساى بەرەنگاربوونەوەى جگەرەكێشان لە هەرێمى كوردستان – عێراق، كە لە لايەن ئەنجومەنى وەزيرانەوە پێشكەش كراوە.

2- خستنەڕوو و گفتوگۆ كردنى ياساى پاراستن و پەرەپێدانى بەرهەمى كشتوكاڵى لە هەرێمى كوردستان، كە لە لايەن ئەنجومەنى وەزيرانەوە پێشكەش كراوە.

بەڕێز سەرۆكى ئەنجومەن:

بەناوى خواى گەورەو ميهرەبان.

بەناوى گەلى كوردستان دانيشتنەكەمان دەكەينەوە، بەرنامەى كار:

بەپێى حوكمەكانى بڕگە (1)ى ماددە (20) لە پەيڕەوى ناوخۆى ژمارە (1)ى هەموار كراوى ساڵى 1992ى ئەنجومەنى نيشتمانيى كوردستانى عێراق، دەستەى سەرۆكايەتى ئەنجومەن بڕياريدا بەرنامەى كارى دانيشتنى ژمارە (14)ى خولى هەڵبژاردن لە كاتژمێرى (11)ى پێش نيوەڕۆى رۆژى دوو شەممە رێكەوتى 2008/5/5دا بەم شێوەيە بێت:

1- خوێندنەوەى يەكەمى پرۆژەى ياساى هەموار كردنى يەكەمى ياساى ژمارە (31)ى ساڵى 2007 ياساى بەرەنگاربوونەوەى جگەرەكێشان لە هەرێمى كوردستان – عێراق، كە لە لايەن ئەنجومەنى وەزيرانەوە پێشكەش كراوە.

2- خستنەڕوو و گفتوگۆ كردنى ياساى پاراستن و پەرەپێدانى بەرهەمى كشتوكاڵى لە هەرێمى كوردستان، كە لە لايەن ئەنجومەنى وەزيرانەوە پێشكەش كراوە.

سەرەتا بەخێرهاتنى بەڕێز كاك عبدالعزيز تەيب وەزيرى كشتوكاڵ و كاك سەعد وەزيرى هەرێم بۆ كاروبارى پەرلەمان دەكەين بەخێر بێن سەرچاو، داوا لە ليژنەى ياسايى دەكەم بێن لە شوێنى خۆيان دابنيشن، خاڵى يەكەمى بەرنامەى كار/ خوێندنەوەى يەكەمى پرۆژەى ياساى هەموار كردنى يەكەمى ياساى ژمارە (31)ى ساڵى 2007 ياساى بەرەنگاربوونەوەى جگەرەكێشان لە هەرێمى كوردستان – عێراق، كە لە لايەن ئەنجومەنى وەزيرانەوە پێشكەش كراوە، داوا لە ليژنەى ياسايى دەكەم بيخوێننەوە تكايە.

بەڕێز عونى كمال سعيد بزاز:

سەبەب چیە؟ ئێمە تێناگەین، بۆ دهۆك و هەولێر وەزعی باشترە، وەلامی وەزارەتی بازرگانی ئەوەیە دەڵێت ڕێگەی سلێمانی خراپەو ئەمنیەتی تەواو نییە، بەڕاستی بیانوو بوو، ئەسڵ و ئەساسی نەبوو، ئێستا ئێمە چاوەڕێین ئەو پارەیە بێتە بانکی هەرێم بە میکانیزمێکی گونجاو دابەشی بکەین، سلێمانی لەبەر ئەوەی نیوەی پارەکەی بەر دەکەوێت (32) دۆلارە بۆ هەر کەسێك ئەگەر بیدەن، ئێرەش (16) دۆلارە، دهۆکیش (11) دۆلارە بۆ هەر کەسێك، مەسەلەی غەرامە کە زیادی بکەن، ئێمەش دیراسەتی ئەوە دەکەین بزانین تا کوێ ئەو غەرامەیە، من سێ جار پێشنیاری زیاد کردنی غەرامەم کردووە، تاکو ئێستا لەو لیژنە تایبەتانە موافەقە نەکراوە، قانونی تەنزیمی تیجارە، ئێوە بڕیاری لەسەر بدەن، یان کۆنەکە، یان نوێیەکە هەموار بکەن، ئێمە جێ بەجێی دەکەین، مەسەلەی موساتەحە ئەوە دەکرێت دوایی لەگەڵ لیژنەی قانونی، ئەوە مەسەلەیەکی زۆر تایبەتە ئەو دوو شوێنەی تر نییانە، ئێرە کراوە بە موساتەحە پێش کابینەی پێنج، کۆن کراوە، هەر دوو قانونەکە وەك جەنابت ئاگاداری ئێمە ئامادەین، پەرلەمان بڕیار بدات، هەفتەی ئایندە، دە ڕۆژی تر خوێندنەوەی بۆ بکرێت و بڕیاری بۆ بدرێت، ئێمە هیچ کێشەیەکمان نییە با ئەویتر دوابکەوێت، فەرمانبەرەکانی ئەسواقی مەرکەزی پرسیار کرا لەکوێین؟ ئەو دووانە هەر نیانە، ئەویتریش کە زیادە وەکو ئەو هەموو فەرمانبەرە زیادەی کە لە حکومەتی هەرێمدا هەیە دانیشتوون و مەعاشی خۆیان وەردەگرن بێ ئیش، هەندێکیان دەوام دەکەن و هەندێکیشیان نایکەن، ئامادەش نین نەقل بکرێن بۆ ڕەقابەی تیجاری، نەخێر ئامادە نین، بەنیسبەت فایلە چۆڵەکان هەر شەریکەیەك دەرمان بێت، یان غەیری ئەوانە، ئێمە موتابەعەی هەموو فایلەکان دەکەین، یەك بە یەك بە دوای فایلەکاندا دەڕۆین، وەقت دیاری دەکرێت بۆ ئەو فایلە چۆڵانە، ئەگینا ئیجرائاتی لەگەڵدا دەکرێت، ئەوە تەعویزی خۆراکیش پرسیار کرا ئەوە وەلامەکەیەتی، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

زۆر سوپاس، وابزانم قسەی زۆرمان کردو دانیشتنێکی زۆر گرنگ بوو، ئێستا زیاتر دەتوانین لەو بواردا بە مەعلوماتەوە قسەی لەسەر بکەین، بە مەعلوماتەوە بەرنامە دابنێین بۆ چاکتر کردنی چۆنیەتی ڕوو بەڕوو بوونەوەی ئەو دیاردە نامۆیانە، ناڵێم نامۆیە، چونکە وای لێهاتووە ڕۆژانەیە لە سەرتانسەری عێراق و کوردستانیشدا هەیە، ئێمە پشتگیری لە هەموو هەنگاوەکانی حکومەت دەکەین بۆ ئەو پلانانەی کە دایانناوە، ئەو هەنگاوانەی کە ئەنجامیان داوە بۆ ڕووبەڕوو بوونەوەی هەموو ئەو دیاردە نابەجێیانە، کە زەرەری هاووڵاتیانە، من تەبعەن دەمەوێت هەم لە قسەکانی ئێوەی بەڕێزدا هاتووە دووپاتی بکەمەوە:

یەکەم/ ئەو پێشنیارانەی کە باس کران لە ڕاپۆرتی لیژنەی تەندروستیدا هاتبوو، تەبعەن دەکرێتە تەوصیات، پاش ئەوەی گوێ بیستی هەموو وەزیرەکان بووین، ئەوەی کە پێویستە بکرێتە تەوصیات ڕەچاوی بکەین، ئەوە هەر کەسێك پێشنیارێکی هەبێت ئاراستەی لیژنەی تەندروستی بکاتن پێش ئەوەی ڕاپۆرتەکەی بنێرێتن، بۆ ئەوەی لەبەرچاوی بگرێتن و ئەو خاڵەی کە پێویستە لێرە قسەتان کردووە بیخاتە ناو ڕاپۆرتەکەی، مەسەلەیەکی تر هەیە کە دەبێت قسەی لەسەر بکەین زۆر باس کرا، ئەویش

مەسەلەی زۆر مەعامەلە کردن لەگەڵ ئەوانەی کە سەرپێچی دەکەن، موخالەفە دەکەن بەپێی یاسا، هەمووتان دەزانن تەبعەن من لێرە گوێم لە زۆر ئەندامان بوو، لە وەزیرەکانیش بوو کە موعامەلەیان لەگەڵ ئەوانەی سەرپێچی دەکەن تەنیا بە غەرامەیە، راستە پێویست دەکاتن یاسایەك دەربچێتن، بەڵام كاك فرسەتیش بۆی نووسیوم و کاك شێروانیش ئاماژەی پێ کرد یاسا هەیە، دەتوانین جێ بەجێی بکەین، یاسایەکی زۆر توندیش هەیە، ئێمە لە هەرێمی کوردستان هەرچی یاسایەك پێشی کۆتایی مانگی دەی 1991 دەرچوو بێت لە لایەن حکومەتەوە، لێرەدا جێ بەجێ دەکرێت، ئەگەر ئیلغا نەکرا بێت، یان هەموار نەکرا بێتەوە، ئەو تاریخەش بۆچی دەڵێم، لەو تاریخەدا حکومەتی لەناوچوو ئیداراتی سەحب کرد، لەو تاریخەدا مانگی ئۆکتۆبەری یان 23 بوو، یان 27 بوو نازانم، ئەو یاسایەش هەیە زۆریش توندە، من مەتەئکیدم ئێستا یاساییەك دەربکەین لێرە قەت مومکین نییە سزایەکانی بگاتە ئەوە، چونکە رەخنەیەکی زۆریش گیرا عقوبەی ئیعدامی تێدایە، رەنگە موعارەزەیەکی زۆری تێدا بێت کە نابێت عقوبەی ئیعدامی تێدا بێتن، ئەو جۆرە هینەو ئەوانەی ئێستا مەجموعەیەك تاجیر کە ئیعدام کران، دەریانکردووە لە مەحکەمە لەبەر ئەوەی بنەمایەکی نەبووە ئەو ئیعدام کردنە، هەم لە قانونی عقوبات، هەم لە قانونی جەزائی ئەو مەوزوعاتانە باس دەکرێت، ئێمە پشتگیری لەو داوایە دەکەین کە وەزیری تەندروستی باسی کرد بودجەکەیان کەمە، لە موناقەشەی بودجەدا لیژنەی تەندروستی و زۆربەی ئەندامانی لیژنەی تەندروستی باسیان لەوە کرد، کە دەبێت بودجەی تەرخان کراو بۆ وەزارەت زیاد بکرێت، کە مەجال نەبوو بودجەی تەکمیلی کە دانراوە بۆ ئەو بوارانە، گوتمان رەچاوی ئەوە بکەین، یەك لە وەزارەتەکان کە پێویستە پارەیەکی زیاتری بۆ تەرخان بکرێت وەزارەتی تەندروستییە، ئومێد دەکەین کە حکومەتی هەرێم بە بایەخەوە ئەو تەوصیەیە وەربگرێتن، بەپێی ئیمکان و پێویست جێ بەجێی بکات، پێموایە دەبێت لیژنەکان بەتایبەتی لیژنەی تەندروستی و لیژنەی دارایی بە دوای ئەو کۆبوونەوەیەدا بچنەوە، ئەو کارانەی کە ئەنجامیان داوە پێشتر بەردەوام بن لە ئەنجامدانی، بەتایبەتی لەگەڵ پارێزگاری شارەکان، لیژنەی بازرگانی، پارێزگای شارەکان، بازاڕ، پێویستی کرد بەپێی پێویست پارێزگاری شارەکان دەعوەت بکرێن بۆ لیژنەکانی ئێرە بۆ موناقەشە کردنی چۆنیەتی چارەسەر کردنی رووداوەکان و چاك کردنی وەزعەکان، ئەگەر پێویستی کرد جەنابی وەزیری پەیوەندیداریش لەگەڵیاندا بەشدار بێت، ئەوە باشترە، ئەو قسانە تەبعەن لەبەر رۆشنایی قسەی جەنابی وەزیرو قسەی ئێوەیە، بۆیە کۆم کردۆتەوە، ئەو لیژنانەی کە دەچن رەقابەی بازاڕ دەکەن، پێویستە لەسەریان لە جێگایەکدا موخالەفەیان دیت ئیکتیفا بەوە نەکەن تەنیا موخالەفەکەی لاببەن، پێویستە زەبتێك هەبێتن بە موخالەفەکەو بدرێت بە دادوەری گشتی، یان بدرێت بە حاکمی تەحقیق، دادوەری لێکۆڵینەوە، بۆ ئەوەی بەپێی قانون سزا بدرێت، هەر ئەوەندە نەبێتن لە سەرپێچیەکە، یەعنی داواکاری گشتی بۆچی دانراوە، قانونی بۆ دەرچووەو دەسەڵاتی پێ دراوە، یەك لە مەسەلەکان رووبەڕوو بوونەوەی ئەو دیاردانەیە کە لەلایەن حکومەتەوە، لە لایەن پۆلیسەوە، لە لایەن لیژنەکانەوە ئاراستەیان دەکرێت، داوای بە دواداچوونیان لێ دەکرێت، هەموو ئەو دەعوا جەزائیانەی کە لە

وەزارەتەكاندا هەیە، پێویستە جوولانەوەی لێ بكرێت بەتایبەتی بازرگانی بە دەرمان دەكەن، كە موخالیفی قانونە، پێویستە هەموو دامودەزگاكان هاوكاری وەزارەتی بازرگانی بكەن، بۆ ئەوەی ئەو مەوادانەی بە قاچاغ دێنە كوردستان زیاتر موتابەعە بكرێن، من پێموایە زیاتر ئەو دەرمان و خواردنانەی كە سەرپێچی لایەنە تەندروستیەكان بە قاچاغەوە دێنە كوردستان، لایەنێكی تر كە زۆر باس كرا مەسەلەی ئەو خۆراكەی كە لە بەغداوە دێت، ئەو دەرمانەی كە لە بەغداوە دێت، ئەو سەكتەرانەی لە بودجەی ئێمە پارەكە دەبڕێت، بەڕاستی ئەوە پێویستی بە دیراسەتێك هەیە، چونكە ئەوە پارەكە باسمان كردووە، وەزارەتی دارایی و ئابووری، وەزارەتی تەندروستی، وەزارەتی بازرگانی حەقە دیراسەتێك بكەن بە یەكەوە لە هەموو روویەكەوە، من پێموا نییە بەغدا ئیعتیرازی هەبێت، قسەمان لەسەر كردووە، من وام بیستووە ئەگەر غەڵەتم بۆم چاكی بكەنەوە، گوتوویانە ئەگەر ناتانەوێت دەتوانین ئێمە بیخەینە سەر میزانیەتان خۆتان بیكڕن، بەڵام لێرەدا وەزارەتی دارایی و ئابووری پێی وا بووە ئەو پارەیەی كە ئێمە خۆمان ئەگەر خۆراكمان كڕی بۆ نموونە رەنگە زیاتری تێ بچێتن، رەنگە ئەو قودرەتەشمان نەبێت بتوانین ئەو هەموو خۆراكە بەو بڕە پارەیەی كە لە بەغدا هین دەكاتن، چونكە دەعمێكی لەوێوە هەیە، ئەو كواڵتیەی كە دەمانەوێت، ئینجا تەبعەن ئەوە دیراسەتی دەوێت، ئەگەر بێتو ئەو سێ وەزارەتە، یان حكومەت دەتوانێتن زەخت لەسەر ئەوە بكاتن، كە ئەو پارەیە لە بودجەی هەرێم نەبڕێتن و بخرێتە سەر مەسئوولیەتی خۆمان، تەبعەن ئاماژە بە پرسیارێك نەكرا بوو دەڵێتن صیدلیەكان ئایا قانونین، بەڵێ رێنمایی خۆیان هەیە، نەقابەی صیدلیە موتابەعەیان دەكات، وەزارەتی تەندروستی موتابەعەیان دەكات، هەر صیدلیەك بە قانون نەبێت، بە ئیجازە نەبێت، بە كەیفی خۆی ناتوانێتن، جگە لەوەش دائیمەن كۆنترۆلیان لەسەردا هەیە، بۆ ئەوەی بزانن ئەو دەرمان و شتانە بەپێی رێنماییەكانی وەزارەتە، بەپێی رێنماییەكانی تەندروستییە، یان نا، وشیار كردنی خەڵك مەسئوولیەتێكی لایەنیە، هەمیشە ئاماژەمان پێ كردووە، خەڵك دەبێت وشیاری هەبێتن بۆ تەندروستی خۆی، بەرامبەر تەندروستی خۆی، بەرامبەر جێ بەجێ كردنی یاسا، بەرامبەر كۆمەڵگا، ئەمەش دەبێت هەموو لایەكمان پێی هەڵبستین و هەموو لایەكمان هاوكاری حكومەت بین لە جێ بەجێ كردنی بەرنامەكەیان، بۆ رووبەڕوو بوونەوەی هەموو دیاردە نامۆیەكان، هەموو دیاردە خراپەكان، كۆمەڵگاكەمان رزگار بكەین لە دیاردەی گەندەڵی، لە دیاردەی دەرمانی ئێكسپایەر، لە دیاردەی خۆراكی وەقت بەسەرچوو، بۆ ئەوەی پێكەوە بتوانین خزمەتی هاووڵاتیان بكەین كە هەدەفی كۆتایی هەموو لایەكمانە، پەرلەمان، حكومەت، دادوەری، میدیا، هاووڵاتی، هەر هاووڵاتیەك هەستی لێپرسراوەتی هەبێتن، دەبێت هەست بەوە بكاتن هاوكاری ئەو بەرنامەیە بێت كە لە پێناوی هاووڵاتیانە، من پێموایە ئەوەندە بوو، داوا لە لیژنەی قانونی و لیژنەی تەندروستی هەرچی پێویست بێت ئەوەی ئەو یاسایە لەگەڵ وەزارەتی تەندروستی و پلاندانان دابنیشن، بۆ ئەوەی ئەگەر پێویست بكاتن یاساییەكی تایبەت دەربێتن، پرۆژەیەك تەقدیم بكەن رووی داواكارییەكە ئەوە بوو، رەنگە لەوەی بگەڕێینەوە پرۆژەیەك تەقدیم بكەن حاڵەتی تایبەتمەندی خۆی كوردستانی تێدا بێتن، سزای تێدا بێتن بۆ ئەوانەی

سەرپێچی دەکەن بەپێی ڕێنماییەکان ناجوولێنەوە، زۆر سوپاستان دەکەم، سوپاسی هەموو وەزیرە بەڕێزەکان دەکەم کە هاتوون، ئێستاش کۆتایی بەو خاڵە دەهێنین، خاڵی دواییمان ماوە لە بەرنامەی کار ئەویش کورتە، دەبێت وەزیری تەندروستیمان لەگەڵ بێت، ئەگەر جەنابی وەزیرەکانی تریش لەگەڵمان دادەنیشن هەر مەمنوونین، زۆرمان پێ ناچێتن، داوا لە لیژنەی یاسایی دەکەم بێن لە تەنیشت وەزیری تەندروستی دانیشن بۆ موناقەشە کردنی خاڵی دوایی بەرنامەی کارمان کە بریتیە لە خستنەڕوو و گفتوگۆ کردنی پرۆژەی یاسای هەموار کردنی یەکەمی یاسای ژمارە (31)ی ساڵی 2007 یاسای بەرەنگار بوونەوەی جگەرە کێشان لە هەرێمی کوردستان- عێراق، کە لە لایەن ئەنجومەنی وەزیرانەوە پێشکەش کراوە.

دیارە ئەو یاسایەمان دەرکرد، یاسایەکە لە لایەن سەرۆکی هەرێمەوە ئیمزا کراوە، یەعنی واتا لە 5/31 دیاری کراوە دەبێت جێ بەجێ بکرێت، ئێستا حکومەتی هەرێم پرۆژەیەکی ناردووە بۆ هەموار کردنی ئەو یاسایە، خاڵێکیان دیاری کردووە، کە دەڵێت ئێمە لە یاسایەکەدا تۆمارمان کرد بوو، دەبێت ئەو وشیار کردنەوەیە کە لە لایەن جگەرە خەتەرە بۆ تەندروستی ئینسان، دەبێت بە زمانی کوردی و عەرەبی بنووسرێتن، داوایان کرد بوو لە پرۆژەکەیان، کە ئەو ترساندنە تەندروستییە وەکو لە دەستووری عێراقدا هاتووە، دەڵێت بەو شێوەیە بنووسرێت عەمەلیتر (باحدى لغتين) بە یەکێك لە زمانەکانی کوردی و عەرەبی، مەقصەدی ئەوەیە کوردی و عەرەبی، ئینجا ئێمە با بزانین لیژنەی یاسایی ڕەئییان چیە، چونکە ئێمە ئاراستەی ئەوانمان کرد، لەگەڵ لیژنەی تەندروستی ئاراستەی ئێوەشمان کرد، پاش ئەوەی کە ڕەئی لیژنەی یاسایی ئینجا دەیخەینە موناقەشەوە، فەرموو.

بەڕێز طارق محمد سعيد جامباز:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ڕەئی لیژنەی یاسایی.

بڕگەکە وەك خۆی بمێنێتەوە، لەبەرچی؟ لیژنەکە وا دەبینێت ئەگەر پرۆژە یاسایەکە وەك خۆی بمێنێتەوە، ئەوە بەکار هێنانی زمانی کوردی ئەوەی حکومەت ناردوویەتی ئاگادار کردنەوەی زیانی جگەرە پشتگوێ دەخرێت، یەعنی زمانی کوردی پشتگوێ دەخرێت، تەنیا زمانی عەرەبی بەکار دێت، ئەگەر ئەو مەجالە بدرێتن، ئێمە پێمان باشە شتەکە وەکو خۆی بمێنێتەوە، بەڵام پێشنیارێکمان هەیە لە جیاتی ماددەی یەکەمی پرۆژەکە جێ بەجێ کردنی بڕگەی یەکەم/2 لە ماددەی پێنجەم لەم یاسایەدا دوا بخرێت بۆ ماوەیەك لە 2008/12/31 تێپەر نەکات بەتایبەتی، چونکە ئەو کۆمپانیایانەی کە گرێبەستی جگەرە تا کۆتایی هاتنی ئەم بڕیارە.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

کەواتە ئێستا پرۆژەی حکومەت دەڵێت ئەو بڕگەیە ئیلغا بکەن کە دەڵێت بە هەردوو زمان بنووسرێت، دەبێت بنووسرێت بە یەکێك لە زمانە ڕەسمیەکانی جمهوریەتی عێراقی فیدراڵ بەپێی ڕێنماییەکانی ڕێکخراوی تەندروستی جیهانی، ئەوە موقتەرەحی حکومەتە، لیژنەی یاسایی دەڵێت نەخێر، ئەو بڕگەیە

نەگۆڕێت، چونکە پێویستەو لە دەستووردا هاتووە، زمانی کوردی و عەرەبی هەردووکیان رەسمین، ئێمە دەبێت لە وڵاتی خۆماندا ئەوە تەسویر بکەین، بەڵام وەکو ئاگادارم ئەو قسانە دەکەم، وەکو دیراسەتمان کردووە، رەنگە زۆر شەریکات هەیە فریا نەکەون لە 5/31دا لە مەصدەرەکەی ئەو تەحزیرە بە کوردیش بنووسن، وەختی دەوێت بۆیە ئیقتیراحیان کردووە کە نەگۆڕێتن، بەڵام لە 5/31دا ئەو شەرتە تەتبیق نەبێت لەسەریان، بەڵکو لە کۆتایی ساڵەوە ئەو شەرتە جێ بەجێ بکرێت، واتا لە کۆتایی ساڵەوە موحاسەبە بکرێن بە زمانی کوردی و عەرەبی، شتێکی تریش پێش ئەوەی رەئی وەزیری تەندروستی داوا بکەم ئەو رەئی بداتن، ئەویش ئەوەیە تەبعەن دەڵێ نازانم لە یاسایەکە دەکرێت ئەوە روون بکەنەوە، ئەو تەحزیرە بۆ ئەو جگەرەیە نییە کە بە ترانزێت دێتە کوردستان، یەعنی جگەرەیەك ئەگەر لێرەدا دەچێتە خەلیج ترانزێتە، ئەوە تێپەر نەبێتن ئەو شەرتە لەسەر ئەو جگەرەیە تەتبیق دەبێتن کە دێتە کوردستان، ئەوەش با لە لامان روون بێت، داوا لە وەزیری تەندروستیش دەکەم رەئی خۆی لەسەر ئەو پرۆژەیەو رەئی لەسەر راپۆرتی لیژنەی یاسایی بدات، فەرموو.

بەڕێز د.زریان عثمان/ وەزیری تەندروستی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بەڕاستی من پشتیوانی لە پێشنیاری لیژنەی یاسا دەکەم، چونکە بەداخەوە جیلی نوێی میللەتی ئێمە زۆربەی زۆری عەرەبی ناخوێنێتەوەو قسەشی پێ ناکات و بە نەقصێکی گەورەی دەزانم، بەڵام ئەوە واقیعێکە، واقیعێکی ناخۆشە، لەبەر ئەوە بوونی بە زمانی کوردی پێویستە هەم وەکو کەلتوری خۆمان، ئەگەر ئیسپات بکەن پاکەتێك بێتە ژوورەوە تەنها بۆ ئیستیراد، بۆ رەت بوون بێت، ترانزێت بێت لە هەرێمی کوردستان، ئەو کات دەتوانین بڵێین بەس بە عەرەبی بێت، یان بە عەرەبی و کوردی بێت، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

زۆر سوپاس، ئێستا موقتەرەحەکەی لیژنەی یاسایی حکومەتیش تەئیدی کرد، یەعنی ئیختیلافێکمان نەما، کەس هەیە لەگەڵ موقتەرەحی لیژنەی یاسایی نەبێت، کە پشتگیری کرا لە لایەن ئەوە، بۆ ئەوەی وەخت نەکوژین هەمووتان دەزانم چ دەڵێن، یەعنی موقتەرەحەکە ئەوەیە کە نەگۆڕێت بە هەردوو زمان بێت، تەنیا ئەوەندەیە ماوەکە لە 5/31 عەمەلی نییە، ماوەکە دوابخرێت بۆ 12/31 کەس خیلاف لەسەر ئەوە هەیە، باشە دەیخەمە دەنگدانەوە، موقتەرەحی لیژنەی یاسایی کێ لەگەڵدایە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، کێ لەگەڵدا نییە دەستی بەرز بکاتەوە؟ زۆر سوپاس، بە زۆرینەی دەنگ وەرگیرا، تەتبیق دەبێت ئێمە لەگەڵ بازرگانەکان دانیشتووین ئەو یاسایە کە دەرچووە، جگە لەوەی لە زۆر شوێندا قەدەغەی دەکاتن کە پێویستە، وای کردووە ئەو بازرگانانە بەدوای کۆمپانیا ئەسڵیەکان برۆن، چونکە ئەو شتانەو مواصەفاتانەی کە داوامان کردووە، هەمووی لەبەر ئەوە خۆیان هاتوون و داوایان کرد گوتیان بۆ ئەوەی جێ بەجێی بکەین، ئێمە ئێستاکە ناتوانین داوامان کردووە لە شەریکاتی ئەسڵی وەختمان بدرێتێ، زۆر سوپاستان دەکەم، بەڵێ کاک کەریم فەرموو.

هەرێمی کوردستان - عێراق
پەرلەمانی
کوردستان - عێراق

پرۆتۆکۆلەکان
51

ساڵی/ 2009 – بەرگی پەنجاویەك

چاپی یەکەم/ ساڵی 2009

پێڕیست

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (1)ی نائاسایی خولی دووەمی هەڵبژاردن – چوار شەممە 2009/1/21 ل5

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (2)ی نائاسایی خولی دووەمی هەڵبژاردن – چوار شەممە 2009/2/11 ل49

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (3)ی نائاسایی خولی دووەمی هەڵبژاردن – پێنج شەممە 2009/2/12 ل99

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی دەسپێك خولی دووەمی هەڵبژاردن – دوو شەممە 2009/3/2 ل165

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (1) خولی دووەمی هەڵبژاردن – سێ شەممە 2009/3/10 ل181

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (2) خولی دووەمی هەڵبژاردن – چوار شەممە 2009/3/25 ل191

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (3) خولی دووەمی هەڵبژاردن – سێ شەممە 2009/3/31 ل255

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (4) خولی دووەمی هەڵبژاردن – دوو شەممە 2009/4/6 ل281

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (5) خولی دووەمی هەڵبژاردن – سێ شەممە 2009/4/14 ل297

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژمارە (6) خولی دووەمی هەڵبژاردن – چوار شەممە 2009/4/15 ل359

بەپێی حوکمەکانی برِگە (1)ی مادده (20) لە پێرِۆی ناوخۆی ژمارە (1)ی هەموارکراوی ساڵی 1992ی ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستانی عێراق, دەستەی سەرۆکایەتی ئەنجومەن برِیاردرا دانیشتنی ژمارەی ()ی خولی دووەمی هەڵبژاردن لە کات (11)ی پێش نیوەرِۆی رۆژی سێ شەممە ریکەوتی 31/3/ 2009 دا بەم شێوەیە بێت:

1- خوێندنەوەی یەکەمی پرۆژەی یاسای هەموار کردنی دووەمی یاسای بەرەنگار بوونەوەی جگەرەکێشان لە هەرێمی کوردستان ژمارە (31)ی ساڵی 2007.

2- خوێندنەوەی یەکەمی پرۆژەی یاسای پاراستنی ناوچەکانی شینایی و دارستان کردنی شارەکان لە هەرێمی کوردستان ـ عێراق.

3- خستنەرِوو و گفتوگۆ کردنی پرۆژەی یاسای پارێزگاکانی هەرێمی کوردستان.

بەرِێز سەرۆکی ئەنجومەن:

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان.

بەناوی گەلی کوردستان، دانیشتنەکەمان دەکەینەوە، بەرنامەی کار:

بەپێی حوکمەکانی برِگە (1)ی مادده (20) لە پەیرِەوی ناوخۆی ژمارە (1)ی هەموار کراوی ساڵی 1992ی ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستانی عێراق، دەستەی سەرۆکایەتیی ئەنجومەن برِیاریدا بەرنامەی کاری دانیشتنی ژمارە (3)ی خولی دووەمی هەڵبژاردن لە کاتژمێر (11)ی پێش نیوەرِۆی رۆژی سێ شەممە رێکەوتی 2009/3/31دا بەم شێوەیە بێت:

1- خوێندنەوەی یەکەمی پرۆژەی یاسای هەموار کردنی دووەمی یاسای بەرەنگار بوونەوەی جگەرەکێشان لە هەرێمی کوردستان ژمارە (31)ی ساڵی 2007.

2- خوێندنەوەی یەکەمی پرۆژەی یاسای پاراستنی ناوچەکانی شینایی و دارستان کردنی شارەکان لە هەرێمی کوردستان ـ عێراق.

3- خستنەرِوو و گفتوگۆ کردنی پرۆژەی یاسای پارێزگاکانی هەرێمی کوردستان.

داوا لە لیژنەی یاسایی دەکەم بێن لەگەڵ لیژنەی ناوخۆ راپۆرتی هاوبەشیان هەیە بێن دانیشن، بەخێرهاتنی میوانە بەرِێزەکان و میدیا دەکەم لەگەڵ کاک سەعدیش بەخێر بێن سەرچاو، حەز دەکەم پێش ئەوەی دەست بە بەرنامەی کارمان بکەین یەك، دوو روون کردنەوە بدەم هەرچەندە لە بەرنامەی کارماندا نییە، برای بەرِێز کاك فرسەت دەڵێت مادام لە بەرنامەی کاردا نییە ناکرێت، بەڵام دەزانم ئێوە پێتان خۆشە و ناکرێت باسیشی نەکەین، دوێنێ برِیار بوو بەرِێز کاك نێچیرڤان بارزانی و بەرِێز کاك عیماد بێن لێرە ئامادە بن، دوایێ لەسەر داوای ئەوان ئەو دانیشتنە تایبەت بوو بۆ باس کردن و گفتوگۆ کردن لەسەر هۆی دواکەوتنی یەکخستنەوەی هەر سێ وەزارەتەکان، گوتیان چەند رۆژێکی ترمان بدەنێ، چونکە بەرِێز سەرۆکی هەرێم گەرِاوەتەوە چەند کۆبوونەوەیەکمان لە پێشە هەنگاوێکی زۆرمان ناوە، بۆ ئەوەی ئەو سێ وەزارەتە یەك بگرێتەوە، پێش ئەوەی بێینە پەرلەمان، ئەمەش تەبعەن خەبەرێکی خۆش بوو بۆ